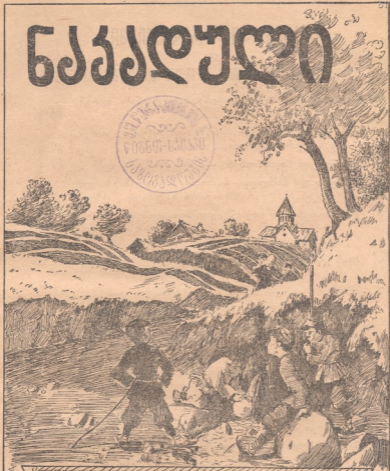

6982

1, 3, 4, 6, 9, 13 - 24.

საქართველოს
საბჭოთაო

საქალაქი

საშენებლო უწყისი
მცირეფლტვანთათვის

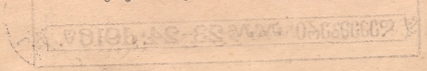
ღაბაგური № 23-24. 1916 წ.

„ნაკადული“-ს რედაქციაში

და

წმრპ-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში იხილება შემდეგი წიგნები :

- 1) ტომის თავგადასავალი,—თხზ. მარკ ტვენისა, თარგმ. გრ. ყიფშიძისა, ფასი 50 კ.
- 2) რას გვიამბობს ოთახი,—თხზ. ავენარეოსისა, თარგმ. გ. ჯაფარიძისა, ფასი 20 კ.
- 3) საყმაწვილო მოთხრობები,—ნინო ნაკაშიძის ფასი 10 კ.
- 4) სკრუჯი და მარლიე,—საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 25 კ.
- 5) დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები პ. ქ. ანდერსენისა, ერ. სეტ. ტომპსონისა, გ. ინსაინისა და რ. კიპლინგისა, ფასი. 30 კ.
- 6) ბავშვობა და სიყრმე.—მოთხრობა ლევ. ტოლსტოისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი. 60 კ.
- 7) ორი მხატვარი,—თარგმანი დ. ავალიანისა, ფასი 15 კ.
- 8) სამშობლო ბუნების ხარკე, დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები,—ივანე ელიაშვილისა, ფასი. 30 კ.
- 9) შობა, მოთხრობა გურიის ცხოვრებიდან,—ნინო ნაკაშიძისა, ფასი. 5 კ.
- 10) ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი—ეგოისტი, ორი მოთხრობა ოსკარ უაილდისა, თარგმ. ივ. მაქავარიანისა, ფასი. 5 კ.
- 11) დათო,—ირ. ევლოშვილისა, დიდების მამიებელი, თარგმ ალ. შანშიაშვილისა, ფასი. 5 კ.
- 12) მოთხრობები,—ლაგერლეფისა და სხვა უცხო მწერლებისა. 5 კ.
- 13) ივავ-არაკნი,—125 დასურათებული, პატარა მოთხრობა, ანტორის სურათით, ალ. შირიანაშვილისა, ფასი. 75 კ.
- 14) ბიძია თამაზ ქიზი,—რომანი ბიჩერ-სტოუსი ზანგთა განთავისუფლების დროისა, სურათებითა და ბიოგრაფიით, თარგმანი მ. კლიშიაშვილისა. 1 მ. 25 კ.

კ. 24
მ. 2

გნასალოლი

ქართული
ბიბლიოთეკა

წელიწადი მმ-XXI. №№ 23-24 დეკემბერი, 1916წ.

ჩიტების დღესასწაული.

ქართული
ბიბლიოთეკა

სსრკ-ის
თბილისი
ბიბლიოთეკა

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

I—ჩიტების დღესასწაული, —სურათი. 1

II—სახლის ნუგეშნი, —ლექსი გიგო თემისხვეელისა 3

III—ძმობილები, —(საშობაო მოგონება) დ. ძეძამიძისა 7

IV—პირველი შობის ხე, —ლევენდა, თარგმანი მარიამ პატაშვილისა 23

V—ზამთარი, —ლექსი დ. ელიოზიშვილისა 26

VI—შაშვი, —ლექსი დ. ძეძამიძისა 21 27

VII—სამხეცეში, —(ეირაფის ნაამბობი) თარგმანი ალ. მითაიშვილისა 28

VIII—გასართობი: —სიტყვათა თამაში, რებუსი და ახსნა 29

სახლის ნუგეში

(საშობაო სერათი)

ოველ წელიწადს მიტუმა
შობის სეს იოა ჩვეული;
მაგრამ წრეულს კი დაუდგა
დრო სამწუსარო, წვეული.

მამა ომში ჭეავს წასული,
დედა სახლში ჭეავს ავადა;
სასწავლებლიდან ჰირდანი
შინ მორბის სანახავადა.

მიუაღერსებს, დაჭკოცნის
თავის საუვარულ დედიკოს,
და მერმე შეეხვეწება
უმცროსსა დასა ქეთიკოს:

—მე ცოტა დამიღამდება,—
 არ გაბუჯავრო დედაო,
 რაც გითხრას—აუსრულევი,
 უარს ნუ გაუბედაო.

ორ კვირას დათხოვილი ვარ
 სკოლიდან საშობაოდა;
 შენ დედას ეური დაუტყვი;
 მე წავალ სამუშაოთა.

პური არა გვაქვს, საცაა
 შეშაცა გამოგველევა;
 არ შეგვიწუხდეს დედიკო,
 იმისთვის გული შელევა.

უთხრა და წამსვე მოკურცხლა,
 გაიქცა მოედანზედა;
 ცხოვრებას აღლო აულო,
 გაჭეუვა გამოჭეუვა განზედა:

ხან ვის წაუღებს ნამკის ხეს,
 ხან სანოვაგის კალათსა;
 ქეთიკოს კაბას უეიდის,
 და თავისათვის—სალათსა.

დედისთვის—თბილი ჩუსტები;
 ახსოვდა შაქრის ჰურიცა.
 ეველებან თავასით ეჭირა
 მკვირცხლი თვალიც და ეურიცა.

სახლში კი მისი დაიკო
 დედას უფურთენის საბანსა;
 ხან ჰურს მიუტანს, ხან წუაღსა,
 ხან ხელ-პირისა საბანსა.

ჭკოცნის და ართობს ტიკტიკით
 თავის საუვარელ დედიკოს;
 მისი ბუბუ და ამაკვი
 არ ავიწუდება ქეთიკოს.

მიტუმა მოდის ავსილი,
 თან შტო უჭირავს ნაძვისა.
 სახლისა კახარებაში
 აბა ვინ მიებაძვისა?

წინ მიეგება ქეთიკო:
 — ვინ მოგცა გენაცვალეო?!
 დედილო ახლა უკეთ გეშავს,
 ფეხზე ადგება ძალეო.

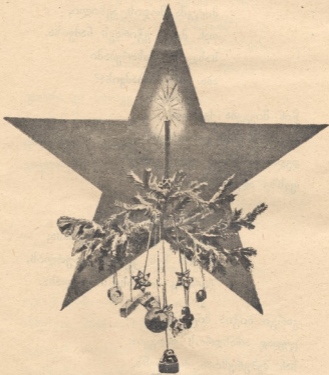
მიტუმა გადაესევევა,
 უფაღს უძაღლის შეელასა;
 შობის ხეს ჯვარსა გაუთლის,
 ჭირშიც მოაღსენს ეველასა.

კარგი ბიჭია მიტუმა,
 ცუდად არასდროს დადგება:
 ხან მებურესთან მიიბუნს,
 ხან ნავთის რიგში ჩადგება.

კარგი ქალია ქეთიკოც,
 მიტოს არ ჩამოურჩება:
 სან დედას მიუაღერსებს,
 სან თოჯინებში ჩაჯდება.

უნდათ, რომ მამას არ დასვდეს
 ოჯახი ჩამობურვილი.
 ღმერთო, შენ აუსრულევი
 მიტოს და ქეთოს სურვილი.

კაგო თემისხვეელი.

ქ მ ო ბ ი ლ ე ბ ი

(საშობაო ზოგანება)

I

გვეძმობის ოცდაორი იყო. თელავის სასულიერო სასწავლებლის მოწაფეებს სახესე უზომო სინარული და მისგან გამოწვეული ძელღვარება აღბეჭდოდათ: გაკვეთილების შემდეგ საშობაოდ ორი კვირით გვიტოვდნენ. მე ჰირველ განუოფილებაში ვიუფი.

მესამე გაკვეთილზე რომ დაირეკა და მოწაფეები კლასებში შევედით, ფანჯარაში ერთმა უფროსი კლასის მოწაფემ შემოჭეო თავი და გვახარა:

— ამ გაკვეთილის შემდეგ დაგვიტოვვენ: თქვენმა მასწავლებელმა მოწმობები უბეში დამალა, რომ ვერ მისვდეთ და თხოვნი თავი არ მოაბეზროთ!

მასწავლებელი რომ კლასში შემოვიდა, სულ მის უბეს ვათვლიერებდი, მაგრამ ვერაფერი შევამჩნიე: სერთუკი ჩვე-

ულეებრივად გამოწვობილი ედგა,—არსად გამობერილი, არსად დაგუდებული...

— დღესაც ოთხი გაკვეთილი გვექნება!—ვიფიქრე მე:—ჩვენ სოფლაშდის კი ოც-და-ხუთი ვერსია: როდის-ღა უნდა მივიდეთ?!

სკოლის ეზოში სახრით სელში დაუიალობდა გულიანთ კიგოლაც; მას ჩვენი სოფლიდან თელავში ფქვილი წამოედო გასასუიდათ და, რაკი ჩემი და სსვა შილდეული მოწაფეების მშობლებისაგან დავალებული ჰქონდა ჩვენი წამოუყანა, გაკვეთილების გამოსვლას უცდიდა.

— უჰ, რა გრძელი გაკვეთილია, ბოლო აღარ უჩანს!—უფიქრობ მე:—აღბად ჩვენი აღმზრდელი ნიკოლოზ კირილეს მე მოწმობებში ნიშნებსა სვამს და ზარის დარეკვა დაავიწყდა!

— ძეძაძიძე!—მომესმა მასწავლებლის სმა.

მე სწრაფად წამოვსტი და, რადგან არ ვიცოდი, რისთვის წამომავენა, მასწავლებელს შკეითვის გამომეტყველი თვალები მივაჩუარ.

— გაუსწორე!—სთქვა მასწავლებელმა.

კვერდზე მივიხედე: ჩემი ამხანაგი ფეხზე იდგა, თავი ჩაედუნა, ხალათი ქაშირიდან მთლად ამოსჩეჩოდა; ეტეობოდა—გაკვეთილის წინ ევაღაზნა. მე მას ხალათის სწორება დაუწყე. მოწაფეებმა ხარხარი ასტეხეს.

ჭირის ოფლმა დამასხა: მივხვდი, რომ ამხანაგისთვის ხალათი კი არა, ჰასუსი უნდა გამესწორებინა. ჩემი უუურადღებობის გამო ამხანაგების დაცინვის საგნად გავხდი. მთლად დამავიწყდა მოწმობაც, კიგოლაც და შილდაც. ჩემდა უნებურად კონებაშ რაღაც მუშაობა იწყო, და მესხიერების ზედა-ზირზე ამოტივტივდა სიტყვები: თხუთმეტს გამოვაკლოთ რვა...

— თსუთმეტს გამოვაკლოთ რვა, დარჩება შვიდი!.. წამოვიძახე მე.

მოწაფეებმა სიცილი შესწუვიტეს.

— დაჯექ!— მითხრა მასწავლებელმა.

— გაიმორე!— მიუბრუნდა ის ახლა ჩემ ამხანაგს.

ჰოი საკვირველებზე! ჩემი, შეუგნებლად წამოსროლილი, ზასუსი სწორე გამოდგა! მე კმაყოფილებით ამხანაგებს გადავხედე.

— ნახარევი იყო თქვენი დაცინვა!— ვეუბნებოდი მათ ჩემ გულში:— თქვენ გეგონათ, რომ მე უურს არ უკდებდი? უკაცრავად, ძალიან სცდებით!..

ახ, ნეტავი გაკვეთილი გაგრძელდეს, რომ კიდევ ბევრ სხვასაც გაუსწორო შეცდომა!

ამ ფიქრში რომ ვიუბა, გაიხმა ზარის წკრიალი...

მასწავლებელმა სერთუკის დილები გაიხსნა და აქეთ-იქით უბიძან გამოიღო ორი თანატოლი დასტა მოწმობებისა. ძალიან გამიკვირდა, რომ მის კლასში შემოსვლის დროს ჩემ თვალს მოწმობები შეუმჩნეველი ვადურჩა!

მივიღე მოწმობა და გამოვევარდი კარედ. ნიშნები კვარიანი მქონდა, ძაგრამ ვინ ფიქრობდა ნიშნებზე? ახლა საქმე შინ წასვლა იყო!

მე და სხვა ჩვენი სოფლელი მოწაფეები გიცოლას გარს შემოვეხვიეთ და წავიუვანეთ ურემთან, რომელიც მასწავლებლის კარედ მოედანზე დაეყენებინა. ათიოდ წამში ეველბაფერი მხად იყო. ჩავევარეთ საცვლების ბოხჩები და აბკები ურემში; ერთი ჩვენი ამხანაგი ზედ დავსვით, რომ ბარკისთვის უური ეკდო, ურმიდან არაფერი ჩამოვარდნილიყო, და ჩვენ ფუსით დავეშვით ალაზნის ველისკენ.

II

მთელი ოთხი თვე გავიდა, რაც არ მენახა მშობლები, მეზობლები, თანშეზრდილი ამხანაგები, რომელთა შორის ორი: ბურდიანთ ჩიგლა და თიბელაანთ ფირუზა—ჩემი ძმად ნაფიცუნი იყვნენ.

სოფლის სკოლაში სწავლის დროს დაუძმობილდი მათ. ფირუზას ვიღაცისგან გაგონა, რომ ძმად შეფიცვის დროს ამხანაგები ვერცხლის წებლს დალევენ სოლმე. ჩვენ ნამდვილი წარმოდგენა არა გვქონდა ვერცხლის წებლზე; ამიტომ ეს წესი ჩვენებურად, ბავშვურად შევასრულეთ: ჯამში წებლი ჩავასხით, შიგ აბაზიანის ჩანაფხეკი ჩავუარეთ და სამივემ გამოვცაღეთ.

მართლაც, მას შემდეგ უფრო განმტკიცდა ჩვენი მეგობრობა: კალოზე, საბანაოდ, ძეუვალზე თუ სოკოზე,—სულ ერთად დაგდიოდით; უერთმანეთოდ ერთი თხილის გულსაც არ შევჭამდით, ერთის ჭირსა და ღსინს სამნივე ვიზიარებდით.

როცა სადმე წასვლა გვინდოდა, ან რაღე სასუსნავი გვქონდა, ფირუზა ჩიგლას ჩამოუვლიდა და დაუმანებდა; მერე ორივენი ჩვენი ეზოს კარებთან მოდგებოდნენ, ორივე ხელის სალოკი თითებით ენას შიგნით შეიბრუნებდნენ და მერე ისე დაუსტკვენდნენ, როგორც მატარებლის მანქანა.

ეს ჩვენი ნიშანი იყო: მე მაშინვე ქუდს წამოვავლებდი ხელს და მათკენ გავრბოდი.

ბევრი, ძალიან ბევრი მოგონება მაკავშირებდა მათთან!.. ამიტომ ახლა, როცა სასულიერო სასწავლებლის ამხანაგებთან ერთად შინისკენ თოვლით გაკვერილ გზაზე მივადგებუნებ-

დი, ჩემი გონებით დასატულ შილდის სურათზე ჩიგლასა და ფირუსას საპატრიო ადგილი ეჭირათ.

ჭალამდის ფეხით ვიარეთ. აქ ურმებს დაუწყებდეთ და შიგ ჩავსხედით; მაგრამ ათიოდ ვერსი თუ გავიარეთ ფეხით: მეტად შიმშილ მიდიოდნენ კამეჩები; ჩვენი გულები კი ისე მიიხწრაფოდნენ შინისკენ, თითქოს ბუდიდან ამოსტომას და გაფრენას ანებებდნენ! თან ფეხებსედაც ძალიან შეგვცვივდა. ამიტომ, გავცდით თუ არა, ღიჭიანს*) და გამოჩნდა გორასზე ძაბუად წამოდგარი ენისლის მთავარ-ანგულოვის ეკლესია, რამდენიმე მოწაფემ გადავწვივით ურმისთვის აღარ დაგვეცა და და შინამდის ფეხით გვევლო.

ახლად შებინდებული იყო, როცა შილდამი შევედით.

აი, გავიარე მოედანი, სადაც სანატრულ ბიჭებს ბევრჯერ შიგ-ჭიდილა**) ვვითამაშნებ. აგერ კოშკი, საფსულში ნამკალების გუნდი ჭევივლით რომ დასტრიალებს სოღმე თავს! აი ის ორღობეც, სადაც მე, ჩიგლა და ფირუსა სშირად კოჭაობასა და კაკლაობასა ვთამაშობდით!

უოველი ადგილი, უოველი შენობა და სოგჯერ თვით უშიმშენლო საგანიც კი ჩემში რამე მოგონებას იწვევდა, და ეს მოგონებანი ჩემი გულის ძვერას ისე აძლიერებდნენ და აჩქარებდნენ, რომ თავბრუ მესხმოდა და უურებს წული გაჭქონდა.

შვედი თუ არა ჩვენს ეზოში, მურია უფით გამოეკანა ჩემსკენ, მაგრამ, როცა მომიახლოვდა და მიცნო, ეეფა წმუ-

*) ღიჭიანი ალაზნის მარცხნივ მდებარე ტყის ჰევიანი.

**) შიგ-ჭიდილა შემდეგში მდგომარეობს: ბიჭები წრეს შეადგენენ და დასხდებიან. ორი მათგან წრის შუა კილაობს. წაქეულს ვისკენაც მოექცევა თავი, წამქევის ახლა ის უნდა ექიდოს.

კუნსა და ლაქუცზე შესცვალა. ამას შინ უურადღება მიაქციეს: გაიდო სახლის კარები და გამოცვივდნენ ჩუმი დაძმები.

— დათა მოვიდა, დათა! — უვიროდნენ ისინი კახარე-ბულნი.

ძალე ჩვენი ოჯახის უველა წვევრები შემომესვივნენ გარს და რიგ-რიგად დამკოცნეს. როცა ჰირველმა აღტაცებამ გაიპარა, მამამ მოწმობა მომთხოვა.

— ბოხა და აბგა ურემზე დავარჩინე, — უპასუხე მე: — მოწმობა აბგაში დევს!

მამამ ჩემი ბარგის მოსატანად გულიანთსა მსახური გაუზავნა. ვიცოდი, რომ ურემი ჯერ შორს იქნებოდა, მაგრამ ამის გამხელა ვერ გავბედე.

— იქნება ცუდი ნიშნები გაქვს, და იმიტომ დავარჩინე მოწმობა ურემზე? — შეკითხება მამა.

— არა, ღმერთი არ გაშიწურეს! სულ ოთხები და ხუთები მაქვს!

— ვნახოთ! ის არის კიდევც, თუ გიცუღლუტნია: თვალით რომ არ დამენახო, ის გირჩევნია!

ცოტა ხნის შემდეგ მსახურმა ამბავი მოიტანა, რომ ურემი ჯერ არ დაბრუნებულა.

— ბიჭო, საიდან დაწინაურდი, რომ გიგოლა აქამდის არ მოსულა?

— მე, აღნიანთ მირნამ და კეველიანთ ვასომ ჩელთის*) დაღმართში დავანებეთ ურემს თავი! — ვიცრუე მე.

— მამ აქამდის რა იქნა?

— მე რა ვიცი? იქნება ღერძს ჭინჭილაქი გამოსძვრა და იმის კეთებაში დაუგვიანდა!

*) მდინარე ჩელთი შილდას დასავლეთით ჩამოედის და ალაზანს ერთვის.

მეზავრობით დადლილს ვასშმის შემდეგ ძალე დამე-
მინა.

მეორე დღეს, როცა თვალები გაუახილე, მამას ჩემი მოწ-
მობა ეჭირა და ნიშნებსა სინჯავდა.

— კარგი ნიშნებია!—სთქვა მამამ:—საქმე ის არის, რომ
ბოლომდის ასე ისწავლო, თორემ წელს სომ შენტვის სო-
ფლის სკოლაში ნასწავლის გამეორებაა, და ეს ბიჭობაში არ
ჩაკეთვლება!

მე არაფერი უპასუხე. მარდად ჩავიცვი, ჰირი დავიბანე და
გამოვედი უბანში.

ჩიგლა თავიანთ ეზოს კარებთან იდგა. მივვარდი და სე-
ლი ჩამოვართვი.

— გამარჯობა, ილაე! როგორა ხარ?

მან ცივად გამომიწოდა სელი. მისი თვალები თითქოს
უნდობლობასა და საუვედურს გამოსთქვამდნენ.

— გაგიმარჯოს!—მიპასუხა ჩიგლამ:—ფირუშამა სთქვა,—
დათა რომ მოვა, ჩვენ აღარ გვიკადრებს, რადგან იქ სხვა
ამხანაგებს გაიჩენდაო.

— მართალია, იქ ბევრი ამხანაგები შეავს, მაგრამ თქვენ-
სავით ერთიც არ მიუვარს: ჩვენ სომ ვერცხლის წუალი გვაქვს
დალეული!

— სვალ ჩვენა და ფირუშანთ ნეკრესში მივდივართ დღეო-
ბას; შენ კი არ წამოხვალ?

— წამოვალ, მამ,—უპასუხე მე:—ჩვენებიც მოდიან. მამას
ვერევი, რომ ერთად წავიდეთ და იქაც ერთ ბინაზე დავაყე-
ნოთ ურმები!

ამ ლაპარაკის დროს ფირუშაც გამოჩნდა.

— იცი, დათაც მოდის ჩვენთან ნეკრესში!—განმასა ილაამ.
ამით მასაც გააგებინა, რომ მე ისეთივე ერთგული მშობილი

ვიუხვი მათი, როგორც თელავში წასვლამდის. ამიტომ ფირუხას ხელის ჩამორთმევა და ხალაში უფრო თბილი და გულითადი შეჩვენა.

III

დეკემბრის ოც-და-ათსს, შუადღის ხანს ჩვენი, ჩიგლანთი და ფირუხანთ ფარდაკებით გადაჩარხებული ურმები ნეკრესის გზას გაუდგა.

მან გზასე რომ გაუვდიოთ, ბევრ სხვა მლოცველების ურმებს წამოვეწიეთ. ჩვენს უკან სხვა ურმები გამოჩნდა. ასე რომ, ჩარდახებზე გადაუბრებული ფარდაკები გზას დაუსრულებელ ჭრელ ზოლად გაჭევა.

ჩიგლა ჩონგურის კარგი დამკურელი იყო, მე—ლექსების მთქმელი, ფირუხა—მოთამაშე, და ასე, ხან ჩონგურზე დაკვირით და დაძღვრებით, ხან ცეკვით ჩვენს ურმებს უკან მივევებოდით.

— გეყოფათ ფეხით სიარული: დაიღლებით!—გვითხრა დედამ.

დედის ასეთი აზრი მე შეურაცხყოფათაც მიმაჩნდა. მან რა იცოდა, რომ თელავიდან წამოსვლის დროს თითქმის ორი ნეკრესის გზის ტოლა ვიარე ფეხით! ესეც არ იუოს, მე, ჩიგლანსა და ფირუხას რამდენჯერ გადაგვივლია საკინკალოზე *) სოკოების ქებით და ჩავსულეხართ ნეკრესის ჭალაში; სასახლის სევის ჩანჩქერთან ცეცხლი დაგვინთია, სოკოები და ხეში დაჭერილი ჭიჭინები შეგვიწვავს და დავნაურებულვართ!

*) საკინკალო მთის ყელია, რომელზედაც მოკლე საკალაფებო გზა გადადის ნეკრესისაკენ.

მე და ჩემ ამხანაგებს ასლაც ფეხით სიარული და კუბურში გვერჩინა ურემზე ვდომასა და ჯაყჯაეს; მაგრამ დუდას სათრი არ გაუტყვით და მის საბძებლად, როცა კონცხის *) დაღმართს გავცდით, დაუუსხედით ურმებს და მხოლოდ მაშინ ჩამოვედით, როცა ნეკრესის ჭაღას მიუვახლოვდით.

ნეკრესის ღვთის-მშობლის ტაძარი თითქმის ერთი ვერსის სიმაღლის მიუვალ მთაზე არის აშენებული; ამიტომ მლოცავნი ურმებს ამ მთის ძირას აუენებენ.

ჩვენ რომ მივედით, იქ უკვე მთელი სოფელი იყო გაშენებული სხვა-და-სხვა სოფლიდან მოსულ მლოცავთა გადაფარდაკებულ ურმებისა. აქა-იქ ხუთი-ექვსი ურმის წრე გაუკეთებინათ, მუაში თოვლი გადაესვეტათ და დაევიზგიზებინათ ვეპერთელა კოცონები, რომელთაც კარს ბავშვები შემოსვუვოდნენ და თებოდნენ.

როცა კამეჩები გამოვუშვით და დავლაგდით, ჩვენები სხვებთან ერთად ნეკრესში სანთლის ასანთებად წავიდნენ. მე და ჩემი მშობილებიც მათ გავევით.

ბილიკი საკმაოდ ციცაბო იყო და მასზე ასვლა კარგა სიძნელეს წარმოადგენდა; ამიტომ მლოცავნი, განსაკუთრებით დედაკაცები და ბავშვები, ძალი-ძალ იხვენებდნენ. ჩვენ-კი ერთმანეთს ვეჯობრებოდით ჩქარ სიარულში და დასვენება ფიქრადაც არ მოგვსვლია.

იმ მიუვალ მთაზე დიდებული ტაძრის ნახვამ და მისმა კედლების მსატკრობამ ჩემზე ღრმა შთაბეჭდილება მოახდინა. მოწიწებით შევეურებდი ზირდაზირ აღმოსავლეთის კედელზე ღვთის-მშობლის ვეპერთელა სურათს, რომელსაც ნიკანთან

*) კონცხი შილდის სამხრეთით მდებარე პატარა ვორის სახელია.

სელის გულის ტოლბა ჩამონგრეული ჰქონდა. სხვა წმინდანების სურათებსაც ზოგს თვალი ჰქონდა ამოთხრილი, ზოგს ცსვირი და ზოგს ეური. მამამ ამისხნა, რომ ეს ლეკების თოფის ნასროლებია შაშილის შემოსევის დროს. ამის გაგებაზე ჩემი სარწმუნოებრივი გრძნობა უფრო გააძლიერა.

ნეკრესის ტაძარი მიწერილია შილდის ღვთის-მშობლის შტატის საუდარსე, სადაც მამანემი დიაკვნად მსახურებდა. ამიტომ ძლოცავთ მიერ მიტანილ საწირავს, ზედაშენა და ქადას აქაც ის იღებდა და ამწუქალობებდა. მე და ჩემი ამხანაგები ცოტა ხანს გაუჩვრდით მამანემთან, ვათვალიერებდით ძლოცავთ და დამწუქალობებებს ეურს ვუგდებდით. მერე ჩვენც სახთლები დავანთეთ, ვილოცეთ და უკანვე დავბრუნდით.

როცა დაბლა ჩამოვყვით, უკვე შებინდებული იყო. კლესთაგან რამდენიმე მომდერალთა გუნდი შესდგა. მათ იწვევს ძლოცავთა ურმებსე ჩამოვლა და „ალილოს“ სიმღერით ქრისტეს შობის მილოცვა.

მე, ჩიგლაძე და ფირუსამაც განვიზრანეთ ალილოსე ჩამოვლა. მე შობის ტროპარი ვიცოდე ზეპირად; მათ—მებარეგულობა იკისრეს. მხოლოდ ხატოდა გვაკლდა. ამ განსაჭიროდან გამოგვიყვანა ფირუსას დედამ, რომელსაც ნეკრესის ტაძრისთვის შესწირად ღვთის-მშობლის მშვენიერი ხატი ეყიდნა. ფირუსამ კალათა დაჭირა კვერცხებისთვის, ჩიგლაძე სილისთვის გუდა წამოიკიდა, მე—ხატი და ანთებული სანთლები დავიჭირე და შევუდექით საქმეს.

ჯერ ჩვენი ბინის ურმებს ჩამოუარეთ. ეველამ დიდი სიამოვნებით მიგვიღო: ხატი, ანთებული სანთლები და ტროპარის სიტყვები უფრო მეტ სასოებას აღუძრავდა ხალხს, ვიდრე „ალილოს“ სიმღერა; თუმცა, მართალი უნდა ითქვას, შილ-

დელები საუცხოო მოძღვრლები არიან, და მათსავით შწეობრად ნამღერი „ბლილო“ არსად გაბიკონია.

მეორე ბინის ჰირველი ურეპი ჩვენი ნათლი-მამის, საბარანთ ნინიასი გამოდგა. ვახშამზე ისხდნენ. ტროპარის თქმარომ გავათავე და ვეკლანი სატს ემთხვიენენ, ნინიამ სუფრასე მიმიწვია, ჩემი ამხანაგებით. დავსხედით. ნათლი-მამამ ჩარეკით ღვინო გამომიწოდა. მე თუმცა ღვინოს სრულებით არა ვსვამდი, მაგრამ ვგრძნობდი, რომ უარი არ შეიძლებოდა და, როგორც შეალილოეს, უნდა მასწინძელი და მისი ოჯახი შედეგრძელებინა. გამოვართვი ჩარეკა და დავილოცე ისე, როგორც ორიოდ საათის წინ მამა-ჩემი ნეკრესის ტამარში ამწეალობნებდა შედაშისა და ქადის მიძტანთ.

— ღმერთო დიდებულო, ნეკრესის ღვთისმშობელო, დიდად სასწენებელო! შენ შეეწიე ნინიასა, იმის ცოლ-შვილსა, დიდსა, ჰატარასა, მის სასლში მეოფსა, ბარაქა მიეც ჭიასა *), ჭირნახულსა, ნახნავსა, ნათესსა, უურძნის ნაწურსა, საქონელს, ფრინველსა; შენ გაატანე შენი მადლი და მოწეალება!

— აი, კბადლობთ! გაიზარდე დიდი კაცი! — მიჰასუსა მასწინძელმა.

სახვეწებლად ჩარეკა ჰირზე მივიუუდე და შერე ჩიგლას გადავეცი.

— მაგრე როგორ იქნება, ნათლიის შვილო? ე დალოცვა კარგი გცოდნია და ღვინოს კი მარტო უსუნე!

ნათლი-მამას ამასე სადღაც გაკონილი ლექსით უმასუსე:

— ბერი-კაცი თვრესო, ვაჟ-კაცს ცოტა ხვდესო:
 ემასვილს სუნი მიუვიდეს, ღმერთს თაუვანი სცესო!

*) აბრეშუმის ტიხ.

— ჰაი, შენ კი კენაცვალე მაც მოსწრებულ სიტყვაში! —
 შემაქო ნინიამ.

მერე თავის ქნევით სუფრასე მსხდომთა გასაკონად ჩაი-
 ლაზარაკა:

— ეჭვი, რა არის დალოცვილი სწავლა: ბაღღს გონება-
 დამჯდარ კაცივით ალაზარაკებს!

— შენ კარგი ლექსებიც გეცოდინება, — მოძიბრუნდა მას-
 ჰინძელი ისევ ძე: — აბა, ერთი კარგი რაშე გაგვაგონე ბნელ
 ხალხს!

ლექსები ბევრი ვიცოდი. მათში უველასე შესაფერი იმ
 შემთხვევისთვის ჩემი აზრით „გუთნის ლექსი“ იყო. ჩავახვე-
 ლე ველის ჩასაწმენდათ და რისიანად დაზიწეე. ხოლო სიტ-
 ვეები: „ის უსჯულო გუთნის-დედა ქვეშეკვე გამოიურება;
 იმას არ ეტყვის შესრეებს, — უდივრობა არ იქნება!“ მსმენელ-
 თა უურადღების მისაქცევად უურო ხმა-მაღლა და ტკეპნითა
 ვთქვი, რომ მათ ტანშიც ისევე დაველო ჟრუბტელს, რო-
 გორც მე შემართებოდა ხოლმე უოველთვის ამ სიტყვების
 თქმის დროს.

— დიდი მადლობელი ვარ, ჩემო ნათლიის შვილო! დმერ-
 თმა შენი ჰატრონი შენს დავაკაცებას და ბედნიერებას შეას-
 წროს! — სთქვა ნათლი-მამამ, როცა ლექსი გავათავე.

— დედა-კაცო, აბა კარგი ჰატივი ეცი ამ ჰატარა შეალი-
 ლოებს!

ნათლი-დედის ჰატივისცემა ჩვენს კაღათასა და გუდას
 კარგა დაეტყო.

ასევე მოვიარეთ ახლო-მასლო ბინები და სავსე კაღათით
 და გუდით დაგებრუნდით ჩვენს ურძებთან.

გათენდა შობა. ხალხი, დიდით ჰატარამდე, მაღლა ავიდა
 ჰარაკლისის მოსასმენად. წირვა-ლოცვა-კი ნეკრესის ტაძარში,

მის სიმკვდის გამო, დიდი ხანია აღარა სრულდება. საერთო ზარბაქლისს მოჭევა კერძო მლოცვათა შეკვეთილი ზარბაქლისები. მერე საღისმა ნელ-ნელა დაბლა ჩამოსვლა იწყო. მე და ჩემი მშობილები მცირე ხანს კიდევ დავრჩით და სხვა ბავშვებთან ერთად ტაძრის წინ მუსხაყ ჩამოკიდულ ზარებს რიტორიკად ვრეკავდით.

დაბლა რომ ჩამოვყვით, ეველა ურმის ბოლოზე დაკლული ცხვარი ეკიდა: ზოგს ატუავენდნენ, ზოგს, უბევ გატუავენდნენ, ასო-ასო სჭრიდნენ და ქვაბებში ჰქვრიდნენ. აქა-იქ მწვადის ომსივარიც ადიოდა. ცოტა ხანიც, და „მრავალჯამიერის“ სიმღერამ მოჭყინა მიდაძო, აჭევა ტუით შემოხილ ნეკრესის მთის ფერდობს და ზევით ზარების წკრიალს შეუერთდა.

ნადიმი სამხრობამდის გაგრძელდა. მერე კი მლოცვათ ურმები შეაბეს და თავ-თავიანთ სოფლებს მიაბურეს.

IV

მინ რომ მივედით, ჩემმა მშობილებმა გამომიცხადეს, რომ აღილოზე აღებული კვერცხების ნახევარი მე შეკუთვნის, როგორც უმთავრესს მომქმედ ზირს; მეორე ნახევარს კი ისინი მუსაყ გაიოფენ. ხილი მთლად მე მომთავაზეს, რადგან მათ შინაც საკმარი ჰქონდათ, მე კი თელავში წასაღებად დამჭირდებოდა.

მე არ ვიუბულე. კვერცხები სამივემ თანატოლად გავიუბავით, ხილის მიღებაზე კი უარი განვაცხადე.

— იცით, რა გითხრათ?—მივმართე მძობილებს:—მოდი ნამკის ტოტი ვიშოვოთ და ამ სილით ჩვენი უბნის ბავშვებს „შობის ხე“ გავუძაროთ!

— ძალიან კარგი იქნება!—სთქვა ფირუხამ, რომლის მამაც თბილისში მსახრეულად მსახურებდა, და მისგან სძირად გაეკონა, შეძლებული ქალაქელები როგორ უძარბავენ სოლამე „შობის ხეს“ თავიანთ შვილებს.

— კვერცხები გავუიდოთ, ზღებული ფულით კამფეტები ვაუიდოთ და „შობის ხე“ მოვრთოთ!—დაუმატა ფირუხამ ცოტა მოფიქრების შემდეგ.

მე ეს აზრი ძალიან მომეწონა. ჩვენ გადაწყვეტილებას ჩიგლაც დასთანხმდა.

მეორე დღეს ფირუხა და ჩიგლა მთაში ნამკის ჩამოსატანად წავიდნენ. საღამოზე ჩვენს მარანს, სადაც გადაწყვეტილი გვექონდა „შობის ხის“ გაძარბვა, ურთხელის მოზრდილი ტოტი ამშვენებდა; ნამენარბადის კი, ღრმა თოვლის მიზეზით, ჩემი მძობილები ვერ ასულიყვნენ. ამასე ჩვენ ბევრი არ გვინაღვლია, რადგან ურთხელიც სამთარ-საფსულ ნამკსავით ნემსის მაგვარ მწვანე ფოთლებით არის შემოსილი.

„შობის ხის“ დადგმასა და მორთვას რამდენიმე დღე მოეუნდით. ახლა წეს-რიგი უნდა შეგვემუშავეინა. დავადგინეთ: რადგან სილი ბლომადა გვექონდა, ახალწლის დღეს ჩვენი უბნის ვეელა ბავშვები დაგვეპატიქნა. ამასთან, ვინც რამე ლექსს იტეოდა, იმღერებდა, ან ითაშაშებდა, იმისთვის ორი ზომა სილი უნდა მიგვეცა.

იანვრის ჰირველს ჩვენმა სტუმრებმა დილიდანვე იწვეს მოსვლა.

ბევრ მათგანს მშობლებიც მოჰყვნენ ამ მათთვის უცნაურ დღესასწაულის სანახავად.

ჩვენმა სრიკმა გასწრა: ეველამ განაცხადა სიმღერის, თა-
 მაშის და ლექსის თქმის სურვილი. ერთმანეთს მოსდევდა:
 „დედამ კაბა შემიკერა“, „ჩიკრიკისა მთაზედა“, „ჩიტო, ჩი-
 ტო-ჩიორაჲ“, „კურდღელი ჩამოცანცალდა“ და სხვა მრავალი
 ხალხური ლექსი, რომელსაც დედები თავიანთ შვილებს ენის
 ამოდგმისათანავე ასწავლიან.

შემდეგ ბავშვებს „შობის ხის“ გარშემო წრე გავაკეთე-
 ბინეთ და ვიმღერეთ: „ოღელია დელა“, „შავლეკო“, „ჩა-
 რირაბა“ და სხვა.

სიმღერებს მოჰყვა ჩონგურის დაკვრა და ცეკვა. ეველა
 ცდილობდა კარგად ეთამაშნა, რომ გამკეთა უურადღება მიუ-
 ქცია და მეტი ხილი რეგებოდა.

ბოლოს, ბავშვები მწკრივად დავაუენეთ და რიგ-რიგად
 ნება მივეცით თითო კამუეტი, ვაშლი, მსხალი და ჩურჩხელა
 მოეწვეიტა „შობის ხიდან“.

ხილი არამც თუ ეველას ეყო, ხის კენწეროზე კიდევაც
 დარჩა დასაკრეფი, რაც ჩვენ, გამკეთ, გავიუავით.

მაშინ მე „შობის ხე“ მხოლოდ გამეგონა, თორემ ნახ-
 ვით ჯერ არსად მენახა. მეგონა, რომ ჩვენი დღესასწაული
 საცოდავი მზგავსება იყო მისი. შემდეგ შემთხვევა მქონდა
 ბევრ „შობის ხის“ დღესასწაულს დაგსწრებოდი და დავრწ-

მუნდი, რომ მე და ფირუზას სხვაზე ნაკლებ არა გვცოდნია „შობის წის“ ძორთვა. ჩივლასთანა ჩონგურის მოხდენილი დაკვრა და ბურდიანთ უბნის ბავშვებისთანა სიცოცხლით სავსე სიმღერა-თამაში და უსახვრო მხიარულება კი სხვაგან არსად მინახავს.

დ. ძემაძე.

პირველი შობის სე

ლეკენა.

ური დამიგდეთ—რა ციამბოთ!...

როცა დაიბადა პატარა იესო და
ღვთისმშობელმა ბავშვი ბაგაში თივაზე დაა-
წვინა, ზეციდან ჩამოვიდნენ ანგელოზები
მის სანასავად. დაინახეს უბრალო და ღა-
რიბული მღვიმე და ბაგა და დაიწიეს ერთმანეთში ჩურჩული:
—იესოს მღვიმეში, უბრალო ბაგაში სძინავს! ეს შეუძლებელია!
უნდა მოირთოს აქაურობა, რაც შეიძლება ლამაზად, მდიდრუ-
ლად: აქ სომ თვით ღმერთსა სძინავს!

და აი ერთი ანგელოზი გაფრინდა სამხრეთისკენ, რომ
რამე ეპოვნა მღვიმის მოსართავად. სამხრეთში მუდამ თბილა
და ევაზილები განუწვევებლად ჰქვებვიან.

ანგელოზმა მოკრიფა სისხლივით წითელი მრავალი ვარდი, თოვლივით თეთრი სამბახი, მხიარული სუბუღი, ნაზი მიმოზა, მაცნოლია, კამელია. მოსწევიტა რამდენიმე მსხვილი, ვვითელი ლოტოსი.... და ეველა ეს მოიტანა მღვიმეში.

მეორე ანგელოზი კი ჩრდილოეთისკენ გაფრინდა. იქ იმ დროს სამთარი იყო. მინდვრები და ტუეები მთლად დაფარული იყო თოვლით და ერთი უვაგილიც არ მოიპოვებოდა.

დაღონებული ანგელოზი უკან დაბრუნებას აპირებდა, როცა უცბად თვალი შეასწრო ერთ მწვანე ხეს, რომელიც თოვლიდან ნაღვლიანად გამოიფურებოდა.

ანგელოზი შეჩერდა და გაიფიქრა, რა უმავეს რომ ეს ხე ასე სადაა: დეე ამანაც, ამ ერთად-ერთმა ჩრდილოეთის მცენარემაც ნახოს ჰატარა დემრთი, და თან წამოიღო ეს თავდაბალი ჩრდილოეთის ხე, მწვანით მოსილი ნაძვი.

რა ლამაზად, რა საოცრად იცვალა უფრო მღვიმეში, როცა უვაგილებით მოირთო! ანგელოზები გაკვირვებით ჩანსტყუროდნენ იესოს და ამბობდნენ:

სუ. ჩუმად: იმას სძინავს!

ჰატარა ნამეის ხე ჰირველად ხედავდა ამისთანა მძვენიერ უვაგილებს და ნაღვლიანად ამბობდა:

—ოჰ, რათა ვარ ასე სადა და ულამაზო? რა ბედნიერი უნდა იყვნენ ეს უვაგილები! მე კი ვერ გავალამაზებ აქაურობას, ამ დიდებულ დღესასწაულის დღეს...—და მწარედ, მწარედ ატირდა ნაძვი.

როცა დვთისმძობელმა დაინახა, შეებრალა ნაძვის ხე და გაიფიქრა: ეველა კმაყოფილი და ბედნიერი უნდა იყოს დღეს; ცოდვბა, რომ ეს ჰატარა ხე ნაღვლიანია!...

და მან აღერსიანად გაუღიმა და სველი გააქნია...

ანგელოზმა მოკრიფა სისხლივით წითელი მრავალი ვარდი, თოვლივით თეთრი ზამბახი, მხიარული სუბშული, ნაზი მიმოზა, მაგნოლია, კამელია. მოსწუვიტა რამდენიმე მსხვილი, ვეითელი ლოტოსი... და ეველა ეს მოიტანა მღვიმეში.

მეორე ანგელოზი კი ჩრდილოეთისკენ გაფრინდა. იქ იმ დროს ზამთარი იყო. მინდვრები და ტუეები მთლად დაფარული იყო თოვლით და ერთი ვევაელიც არ მოიპოვებოდა.

დაღონებული ანგელოზი უკან დაბრუნებას აპირებდა, როცა უცბად თვალი შეასწრო ერთ მწვანე სეს, რომელიც თოვლიდან ნაღვლიანად გამოიფურებოდა.

ანგელოზი შენერდა და გაიფიქრა, რა უშავს რომ ეს სე ასე სადაა: დეე ამანაც, ამ ერთად-ერთმა ჩრდილოეთის მცენარემაც ნახოს ჰატარა ღმერთი, და თან წამოიღო ეს თავმდაბალი ჩრდილოეთის სე, მწვანით მოსილი ნამევი.

რა ლამაზად, რა საოცრად იცვალა უფერი მღვიმეში, როცა ვევაილებით მოირთო! ანგელოზები გაკვირვებით ჩანცქეროდნენ იესოს და ამბობდნენ:

სე. ჩუმად: იმას სძინავს!

ჰატარა ნამვის სე ჰირველად სედავდა ამისთანა მშვენიერ ვევაილებს და ნაღვლიანად ამბობდა:

— ოჰ, რათა ვარ ასე სადა და ულამაზო? რა ბედნიერი უნდა ივენეს ეს ვევაილები! მე კი ვერ გავალამაზებ აქაურობას, ამ დიდებულ დღესასწაულის დღეს...—და მწარედ, მწარედ ატირდა ნამევი.

როცა ღვთისმშობელმა დაინახა, შეებრალა ნამვის სე და გაიფიქრა: ეველა კმაყოფილი და ბედნიერი უნდა იეოს დღეს; ცოდავა, რომ ეს ჰატარა სე ნაღვლიანია!...

და მან აღერსიანად გაუღიმა და სელი გააქნია...

მაშინ მოხდა სასწაული: ზეციდან ნელა დაეშვა ბრწყინ-
ვალე ვარსკვლავი და ნაძვის კენწეროზე დაესვენა. მას თან-
დათან მოჰყვნენ სხვა ვარსკვლავებიც, და მთლად გააჩაღეს იგი!
უცბად გაშუქდა და უფრო გამხიარულდა ძღვიმე!

გამოედგინა ამ სინათლისაგან ჰატარა იესოს, რომელსაც
ბავაში ეძინა, და გაჩირაღდებულ ნაძვის ხეს მხიარული სი-
ცილით ხელები გაუწოდა!

უვაილები კი გაკვირვებულნი უუურებდნენ ერთმანეთს და
ამბობდნენ:

რა მშვენიერი და რა ლამაზი გახდა ეს ხე: ჩვენ გვჯო-
ბია. ნაძვის ხე კი თავს სრულ ბედნიერად სთვლიდა!

ამის შემდეგ უოველ წელს შობას ხალხი თავის ჰა-
ტარა ბავშვებისათვის ნაძვის ხეს რთავს ნიშნად იმ პირვე-
ლი შობის ხისა, რომელიც ნამდვილი ვარსკვლავებით იყო
მორთული.

მარიამ ჰატაშვილი.

ზ'ამთარი

ივა... მადლით თოვლის ფიფქი
მოჭფურენს... ჭფარავს არემარეს;
ცოც საბანში ნელა ასვევს
ჩემ საუვარელ ტურფა მხარეს.

ტეეში სუფევს მუდროება,
აღარ ისძის ფრინველთ ძღერა;

უცსოეთში გაგვიფრინდნენ,
მიატოვეს თავის კერა.

ველზე მკელი დაწანწალებს,
დამშეული, საზარელი;
სურს საკბილო გამონახოს,
აადინოს ზურგზე მტკერი.

გამხმარ ხეზე ეორანი ზის,
თვალეებს აჭეუტს, უხარია,—
და იქიდან გადმოგვჩნავის:
ზამთარია!.. ზამთარია!...

დ. ელიოზაშვილი

შ ა შ ვ ი

დასამორდა. თოვლის სუდარა
გადაეფარა არესა;
ათის სმად მსტვენი ფრინველნი
წასულან თბილსა მხარესა.

არ გვიღალატა ჩვენ მხოლოდ
შაშუმა, საამო-სმიანმა,—
ვეითელ-ნისკარტამ, ჭახჭახსამ
და შავად მბზინავ-ფრთიანმა.

მატლებსა სძებნის, თუმც სძირად
რჩება კუნელის ამარა;
ეინვამ და ზოგჯერ სიმშილმაც
კინადამ დაასამარა;

მაგრამა მისი ჭახჭახი
გარს ეფინება მთა-ველსა;
უქარვებს დარდს და კაეშანს
კაცსა, თვის ქომაგ-მფარველსა.

როს ზამთარს გამოუგზავნის
თვის უსტარს გაზაფხულია,
გლეხი მინდორში გამოვა,
გაიჭიმება სსულია,—

შაშვი თვის ჭახჭახს სტვენაზე
სცვლის, გალობს ნარნარ სმაზედა;
დაბლა კაცს უტკობს სმენასა
და გამჩენს—მაღლა ცაზედა.

ს ა მ ხ ე ც ე უ ი

ქირაფის ნაამბობი

11

ამება. სამხეცეში ბნელა და სიჩუმა. ცხოველები კვნესიან. ქუჩაღ მიუჩუებულა. ქალაქს სძინავს. მხოლოდ ქარი ფსიზლობს: უსვად მიუკალოვებია თოვლის ფიფქი ღობის ძირებში. სამხეცეში ცივა და შმორის სუნი სდგას.

—ოხ, ნეტავი აფრიკაში დამსვა!—ამოიოხრა უცბად ქირაფმა და სამხეცეს ჭერს რქები ჰკრა. რა ნაირად მენატრება სამშობლო და ცხელი მზე, რა ნაირად! აქ მუდამ თავი მტკივა.

—მერე და რაღა თავს ურტუამ ჭერს?—ეკითხება სწილო.—დადუნე თავი, დახარე კისერი!

ქირაფმა უფრო მძიმედ ამოიხუნემა:

—ეს შეუძლებელია: ჩემი მსგავსი ცხოველი დედაძინის ზურგზე არ მოიძებნება: კისერი ძალზე გრძელი მაქვს, როგორც კედს, ფეხები—მაღალი და სწორი, გაუოფილი ჩლიქებით. განა ვერ მხედავ, რომ შენზე ორჯერ მაღალი ვარ? ჭო და შემოდლია კი თავისუფლად გავიძარტო ამ დაბალ სამხეცეში? ტიბლმა ბედმა კადმომტეორცნა აქ, სადაც ვეკლავური აუტანელია ჩემთვის და ერთი ხსნა მხოლოდღა სიკვდილია, რასაც აუღელვებლად მივეგებები, თითქმის სინარულით. ნეტავი ძალე მომიღებდეს ბოლოს-და! ნახევარი წელია, რაც არ დამიძინია...

—მიწეჟი და მიიძინე!—შემოსძასა კენგურუმი:—გაგონილა განა ამდენი უძილობა?

—აბა ერთი მიხვეწე, —გულ-დაწვევებით მიუგო ჟირაფმა:—ჩვენ საზოგადოდ გვიძინავს ძალიან ცოტა და ფსინვლად; ვწვებით სოღმე გვერდზე, შემოვიკეცავთ წინა ფეხებს და გაგშლართავთ მიწაზე კისერს. აბა სად დავწვე აქ? სად გავშლართო კისერი?.. არა, ეს შეუძლებელია!

საცოდავად დაიკვნესა რომელიღაც მხეცმა და მიიძედა ჩახვეულა ავადმყოფმა ძაიძუნმა. ცოტა ხნით მუდროობა ჩამოვარდა. მხოლოდ ქარი არღვევდა სიხუმეს.

—მოგვიევი რამე... დაარღვია მუდროება სძილომ.—ღამე დიდია... შენა სთქვი, რომ სამსრეთ აფრიკაში დავიბადეო; როგორი სამყოფია იქ?

—ოო, ვერ წარმოიდგენ, —უცხად წამოიძასა ჟირაფმა, —რა კარგია ჩემი სამშობლო! მშვენიერი, დაბურული ტეე, სადაც ადამიანს არც გაუგლია: საუცხოო, აუარებელი ხილი, განიერი, დიდი მდინარეები და თვალუწვდენი უდაბნოები, უსაზღვრო მინდვრები, ჩემი საჯირითო მოვდანია. ჟირაფისთვის სირბილი აუცილებელია. ღმერთმა მომცა გრძელი ფეხები, რომლის

მზგავსი არცერთ სულიერ არსებას არ აბადია.—მე კი წლით-წლობამდე ზეზე უნდა ვიდგე ამ დასაქცევ სამხეცეში ერთ ალაგას და ჭერს თავი ვურახუნო. რა სამინელებათა! მკონდე-ბა, როგორ დავრბოდი დედის გვერდით, რომელიც თითქმის სამი საჟენის სიმაღლე იყო. ძალიან ვუუვარდი დედას. ვწოვ-დი დედის ძუძუს და სწრაფად ვიზრდებოდი. ერთი წლის ბოლოს, როდესაც ისე წამოვიხარდე, რომ საჭირო გახდა ჩემი ხილითა და სის ფოთლებით კვება, დედა ჰერეფდა ჩემთვის ხილსა და ფოთოლს თავისი მოძრავი გრძელი ენით, როგორც სპილოს სორთუშით, და მიდებდა ზირში. მე მხოლოდ ვღეჭავ-დი და ველაპავდი. რა ბედნიერი ვიყავი მაშინ! ჩვენ დავდიო-დით ჯოჯად, მთელი დღეობით დავდიოდით ქვიშიან უდაბნო-ში; ხან ტყეს შევაფარებდით თავს. ჩვენი ჯოჯი შესდგებოდა თექვსმეტი სულისაგან; საუცხოო სანახავი იყო ჩვენი ჭრე-ლი ტანი, მზეზე მოვლვარე.

მუდამ მაძრები ვიყავით: იქ იზრდებოდა აუარებელი აკაცია და მიმოზა. აი, ამათი ფოთლებია ჩვენი ზირის კეძო. თითქმის ჟოჯელ ნაბიჯზე ვპოულობდით მიმოზის ნოეიერ ფოთ-ლებს. ბალახით თითქმის არანოდეს არ ვიკვებებით. ფესები გვაქვს ძალიან გრძელი და ეს გვიძლის ბალახობას. მხოლოდ ისეთ ადგილებში, სადაც ძალიან ძალალი ხეები იზრდება და იმათ ფოთლებს ვერ შევსწვდებით, აი ისეთ ადგილებში ძალა-უნებურად გვინდება ბალახობა, მაგრამ უნდა ნახოთრა სანახა-ლო სანახავი ვართ მაშინ! ბალახობის დროს ძალიან უნდა გავძალოთ განზე ფესები, რომ მიწაზე ბალახს დავსწვდეთ. სძირად დიდი ხნით ვრჩებით ასეთ სანახალო მდგომარე-ობაში:—გვიძნელდება ჩვეულებრივად წელში გასწორება; ზოგი მანამდის რჩება განზე ფესებ-გამლილი და საბალახოდ თავ-დახრილი, სანამ მეორე არ მიეშველება და არ წამოაუენებს.

აი, ამ დროს ვართ ჩვენ უმწეო და შესაბრალო. ეველა მხეცს შეუძლია დაგვაცხრეს და დაგვკლიჯოს. მიუხედავად ჩვენი სიძალღისა, ჩვენ სუსტი არსებანი ვართ და ჩვენ სამშობლოში, აფრიკაში, მუდამ შიშს განვიცდით. მახსოვს, როგორ მაფრთხილებდა ღუდა ლომისა და ვეფხვისაგან.

— იუაგი ფრთხილად, — მეტეოდა ხოლმე: — ვეფხვა ისეთი ოსტატური მოპარვა იცის, რომ თავს ვეღარ დააღწევ. ვეფხვი სისხლის მსმელია, მტაცებელი, ჩვენ კი — უწეინარი, საცოდავი ცხოველები: ჩვენი დაჯახებება ადვილია.

მართლაც სშირი იყო ისეთი შემთხვევა, რომ ირგულივ ძრწოდნენ ლომები და ვეფხვები ჩვენი სორცის მოლოდინში, მაგრამ ჩვენ შორიდან ვკრძნობდით იმათ მოახლოვებას და გაქცევით ვშეულოდით თავს.

თუ ნესტოები ღია გვაქვს — უნოსვა კვშველის ხოლმე, მაგრამ თუ ზირქარისაგან გამოხროლილ ქვიშას მოგვირიდეთ და ნესტოები შევკუმშეთ — მაშინ თვალის იმედით უნდა ვიუოთ; თუმცა მანცა-და-მანც საქებარი თვალეები არა გვაქვს. შესახედავად ისეთებია, როგორც ძაღლის და ცხენის, ისეთივე უწეინარი: მაგრამ რა გამოვიდა? რამდენჯერ აი აქ, ამ სამხეცეძეში, წამიკლეჯია ქაღისთვის თავსე ხელოვნური ვევაილეებით შემკული ქუდი და თავისი მავთულებით შემიჭამია! რატომ? ნამდვილი ვევაილეების თაიგული მგონებია! ქაღები მიჯავრდებიან; მაგრამ რა ჩემი ბრალია!

ამ დასაქცევში საშინელი შერალი ჭყარია; იძულებული ვარ ზირით ვისუნთქო; უნოსვა ვერ მშველის საგნების კამოცნობაში და თვალეები მუდამ მლაღატობენ.

— ჭო, რა მოხდა შემდეგ? — ჭკითხა უცბად სწილომ.

— შემდეგო?

— ჰო, შენ არა სთქვი—დედის გვერდით დავბობდიო, ფოთლების ჭამას შევეჩვიეო? რა მოხდა შემდეგ?

ქირაფმა ღონივრად ამოიხვნეშა.

— შემდეგ უბედურება შეწია,—განაკრძო ქირაფმა:—ჩვენ დიდხანს ვირბინეთ ტრიალ მინდორზე, დავიქანცეთ. ღამეშაჲ მოგვისწრო და დავდექით ღამის განათვევად. უკვე ცითხარით, როგორ ვწვებით სოღმე დასაძინებლად. უველამ, ვინცკი ვიყავით, გავიშლართენით და გავჭიმეთ კისრები. არ გვეძინა, როცა ერთი ჩვენგანი წამოხტა და დაიძახა:

— აბა ვის შეგწვეს ღონე, რომ მეჭიდავო?

— კეთილი, ძხადა ვარ: აბა ვნახოთ!—წამოიძახა ჩვენმა წინამძღოლმა და გაჭირვებით წამოდგა ზეზე.

მიუახლოვდნენ ერთმანეთს და დაუშინეს უკანა ჩლიქები. ჩვენ ვიწვექით და ისე ვუსცქეროდით ამ საუცხოო დუელს.

ძალზე შემინებოდა, მაგრამ დავძლიე ძილი და ვუსცქერდი. უცბად წაბორტმანდა ჩვენი წინამძღოლი და მთელი ტანის სიმძიმით მიწაზე დაეცა, გაიშლართა. თურმე ახლა დასუფიდავებ ძალიან ღონივრად სთხლიშა მას და სული გაანთხევინა! შევმინდით და იმ წამსვე ფეხზე დავდექით. ძილი გავვიფრთხა. მე შიშისაგან კანკაღმა ამიტანა.

— რაღა ვქნათ ახლა უწინამძღოლოდ?—წამოიძახა დედაჩემმა:—ვინ გაგვიძღვება?

ფარეტიანებულებივით ერთმანეთს შევესქცეროდით. თითქოს ჯიბრზე, ამ დროს ჩვენთან გაჩნდა ბანჯაკულიანი, ვეებერთელა ლომი. ჩვენი ფალანგების ჭიდაობის დროს თურმე მოგვეპარა და ისე ახლო იყო ჩემთან, რომ ერთი სკუპით დამაცხრებოდა თავზე და დამიჭერდა. შიშისაგან გავიფანტენით. დედას ჩამოვშორდი; მხოლოდ ეს გავიგონე:—თავს უშველე, შვილო, გაიქეცი რაც ძალი და ღონე შეგწვესო.

მე გავსტი განზე, დაკვარვე ჯოგი და მოვკურცხლე მარტო. გამომიდგა ლომი. მივრობდი, როგორც რაში. ჩემი ხელში ჩაგდება თითქმის შეუძლებელი იყო; მაგრამ მე ვიყავი ახალგაზრდა და ჰატარა: ფეხები არ მქონდა გამაგრებული, და ლომი აუცილებლად დამიჭერდა და გამკლევდა; მაგრამ მიშველს დაბურულმა ტუემ, რომელშიაც შურდულივით შევვარდი და შევაფარე თავი. ჩვენ გადახტომაც სხვანაირი ვიცით: ფეხებს სრულებით არ ვლუნავთ. მივიძალე თუ არა ტუეში,—გავიქეცი მარჯვნივ, მერე მარცხნივ და ჩემ მოსისხლე ლომს გზა დავუხსიე. სამშვიდობოს გასული—შევჩერდი, სული მოვითქვი და მოვიხედე უკან. არც დედა, არც ჯოგი: მარტოდ-მარტო ვარ! ძალზე შევწუნდი.

—სად არიან ნეტავი ახლა ჩვენები?—კუიქრობდი:—სადაა დედა-ჩემი?

კიდევ შევჩერდი ცოტაოდენი; დავრწმუნდი, რომ ლომის შიში აღარ უნდა მქონდეს—ველარ მიპოვნის; გადავწვიტე ჩვენების მონახვა. მთვარე ანათებდა; დილაც მოახლოვებული იყო. გავძალე ნესტოები და სარბად დავეწაფე დილის სუფთა ჰაერს. ვარსკვლავებს ფერი წაუვიდათ. მთვარეც გაფითრდა. აღმოვაჩინეთი აღისფერად შეიღება. ამდენი სირბილისა და ძველვარების შემდეგ ძალზე მომშივნოდა. სარბად ვგლევჯდი ნორჩულორტებს და ხილს. ძალიან შეადვილება ეს მუშაობა: ჩემი ერთა და ზევითა ტუჩით ვიჭერდი ხეების ტოტებს. როგორც ხელში, ისე მუჭირა. მოქნილი ერთ კი ფოთლებს ვაცლიდი და ვიდებდი ჰირში. ენა ისეთი იარაღია ჩემთვის, როგორც შენთვის სორთუმი. ერთ შემოდლია ავიღო ჰაწაწკინა საგნები.

მივდივარ ტუეში. უცებ ვხედავ მდინარეს და მდინარის ჰირად—კვამლს. საშინლად მწუვრია, მაგრამ ეს კვამლი მა-

შინებს. თავის დღეში არ შენახა კვამლი და მომინდა ასლო მისვლა და ნახვა.—ნეტა რა უნდა იქოს?—ვამბობ გუნებაში. თანდათან ვუახლოვდები და გაუბეცებთ გავსცქერი. უცბად ბუქნარში რაღაც შეინძრა და მომესმა უცნობი სმა. კიდევ უფრო ასლო მივედი და დავინახე შავკანიანი ხალხი, რომელიც ცეცხლს შემოსხდომოდნენ. ცეცხლზე ქვაბი ეკიდა და დუღდა. თავის დღეში მზგავსი არაფერი მინახავს და თავი სიზმარში შევკონა. ვიდრეც და განცვიფრებით შევცქეროდი ხალხს. მიკვირდა იმათი შავი კანი, მოკლე კისერი და ქვაბს ქვეშ მოვიზვიე ცეცხლი. ერთი ზანგი უცბად მოტრიალდა ჩემკენ და დამინახა. ასლა უკვე კაი ხნის გათენებული იყო და ჩემი დანახვა—ადვილი იყო. ამან წამოიფიქრა გაკვირვებით, ხელი ჭკრა ამხანაგს და ჩემსკენ მოახედვინა.

— შეხედე, შეხედე, „ზერაფე“!

სიტუვა „ზერაფე“ ნიშნავს მშვენიერს, ტურფას. აი, აქიდან წამოსდგება სიტუვა ქირაფი. და მართლაც ჩვენ ისეთი კარგები ვართ, რომ სწორედ შეგვეფერება ეს სახელი. სახამ კონს მოვიდოდი, სტაცა ზანგმა თოკს ხელი, გააკეთა უულფი და შესროლა. ვცადე გაქცევა, მაგრამ გვიანდა იყო. უულფი თანდათან მიჭერდა კისერში და ბოლოს სული შემიკუბდა. თვალთ დამიბნელდა. გავსდი ტევე.

მიმაკრეს ხეზე; შემობორკეს ფეხები; თავი მიაბაწრეს წინა ფეხებს. რაღა უნდა მექნა? ჩვენ მშვიდი და მორჩილი ვართ ბუნებით. აღარ ვიცოდით—რა გზას დავდგომოდი, თავი როგორ გამეთავისუფლებია.

— მკირფასი ულუფა!—სისარულით წამოიძახა ზანგმა.— როცა გაიზრდება, დავეკლავ და მთელი ოჯახსი გაძლება. განა ერთხელ ვჭამთ? დიდხანს გვეყოფა!

— განა ქირაფის ხორცს სჭამენ?—შევეითხა სხილო.

—ღიას, ჩვენც სომ ისევე გაუოფილი ჩლიქები გვაქვს, როგორც ძროხას. ის კი არა, ამბობენ რომ ჩვენი სორცი ძალიან გემრიელიცაა. ადამიანი რას არა სჭამს!

შორს, სამსეცეს კუთხეში მძინარმა თუთიუშმა ფრთა ფრთას შემოკრა. რომელიღაც ჰატარა მსეცმა დაიწრიზინა. ისევე სინემე ჩამოვარდა.

—აბა, მოჰვევ: შემდეგ რა მოხდა?—ეკითხება სწილო.

—ღლითი დღე სიკვდილს ველოდი; ეოველ წუთში ვფიქრობდი: აი ახლა მოვა ზანგი,—დაძვლავს და შემჭამენ-მეთქი. მაგრამ ერთ დღეს მოვიდნენ თეთრ-კანიანი სტუმრები და კაი ფული დაუთვალეს ზანგს. ეს ჩემი ფასი იყო. თურმე ევროპიდან მოსულან აფრიკაში ზოოლოგიურ ბაღებისათვის და სამსეცებისათვის კარგული ცხოველების სასყიდლად! წამიუვანეს. მთელი დღე ვეთრიე ფესებ-შეკრული.

საღამოს მივატანეთ ერთ დიდ სოფელს, რომელიც ოკეანეს ჰირად იყო გაჭიმული. საშინლად მძიოდა. მთელი დღე არც მიწამია და არც მინვამს; ხახა გამიშრა. შემობრალეს და ერთი კონა ახალი ბაღასი მომივდეს. გამისხნეს წინა ფესები; მაგრამ იმისთანა შენს მტერს, რაც ტანჯვა მე გამოვცადე ბაღასის ჭამის დროს! ბაღასი მიწაზე გდია მოსსლეტილი. მადალი ფესები განზე გავადგი და დიდის ტანჯვით დავიბურე სული. არც მასსოვს, როგორ მოვანერსე ჭამა. მთელი ღამე აუტანელ დარღში გავატარე,—სულ დედა შელანდებოდა. შემდეგ მომათავსეს ევროპაში მიშავალ გემზე. გემი აკვანივით იწყო და ჩემი კრძელი კისერიც საქანელასავით ხან მარჯვნივ, და ხან მარცხნივ უანტალებდა. გამოუთქმელია ის ტანჯვა, რაც მე გემზე მკზავრობის დროს გამოვცადე: თავბრუს სევეა, გულის რევა, მთელი სხეულის ტკივილი! როგორ მინდოდა სამ-

შობლობი თავისუფლად დაბრუნება! ამ ოცნების დროს მხოლოდ სიკვდილს ვეძებდარებოდი ღმერთს.

მივედი ევროპაში. დაღლილი და ავადმყოფი შემიყვანეს რკინის გზის ვაკონში, რომელსაც სვანგებოდ ჰქონდა ჩემთვის გამოჭრილი ჭერი. გამოჭრილ ჭერში გავუვა კისერი და ასე ვიმკვავრე. ასლა ცივი ქარი, ორთქლმაგვალის მურალი კვამლი! ასეთი აუტანელი წუთები თითქმის არ მახსოვს. ვიკონებდი შორეულ სამშობლოს და მწარედ ვსტიროდი. მიმიყვანეს ერთ დიდ ქალაქში და ზოოლოგიურ ბაღში მომათავსეს. ჩემთვის შემოერაგვათ გალიასავით მოხრდილი ადგილი, სადაც გახტომ-გამოსტომაც შემეძლო. მაინც სივიწროვს ვგრძნობდი: მე მეჭირვებოდა გაქცევა-გამოქცევა, დასუთული სხეულის ნაწილების ამოძრავება. ეს კი ჩემს ეზოში არ შეიძლებოდა,—ძალიან ვიწრო იყო ამისთვის. მომაწვა სვედახალველი; მენატრებოდა აფრიკის მზე. ვკანკალებდი ცალკე სიცივისა, ცალკე სიმძილისაგან. ვჭამდი კი, რასაც ჩემი მსახური მომართმევდა. შემოდოდა სოლმე ჩემს ეზოში, მეაღერებოდა, და როცა მაუერებლები მოგვიახლოვდებოდნენ, თავს დაუკრავდა, მე ხელს გამომიშვერდა და მეუბნებოდა: „ეს ჩემი ზაწია ვაჟი გახლავთ“.

მე შემიყვარდა ის და უძისოდ მოწეენილი ვიყავი. რომ გავემსიარულებიე, შემოუშვებდა სოლმე ჩემთან რომელსამე ორჩლიქიან ცნოველს, და მეც ვთამაშობდი. განსაკუთრებით თხასთან თამაში მიევარდა. მე ვკებერთელა ვიყავი, თხა-კი—შედარებით ზაწაწინა! ეს ხელს არ გვიძლიდა: მუდამ კმაყოფილი ვიყავით.

ვევლასე მეტად დაუმეგობრდით მე და ჩემი მსახურის ძალი. ის მსიარულად სტოდა და ჰქუფდა, როცა ჩემთან იყო. მეც ვეთამაშებოდი. ერთხელ თამაშობით წახალისებულმა წა

ვატანე ენა და სევითა ტუჩი კუდში, ავწიე სევით, მაგრამ იმის-
 თანა შენ მტერს! უცბად დაიწკაპტუნა და მეც უცბადედათ გამ-
 ვარდა მიწაზე. მუცლით დაეცა საცოდავი მიწაზე, გასდა ავად
 და დიდი ხანი აღარ უცოცხლია. მიკვირს, როგორ გადავიტა-
 ნე იმის დაკარგვა. მსახური საუფედურით მეტეოდა სოლმე:—
 აი, შე სამაგელო, შენა! სედავ—რა ჩაიდინე! სადღა ვიძოვი
 ისეთ ერთგულ მეგობარს, როგორიც ბარბოსი იყო? და ამ
 სიტყვებზე თვალები ეცრემლებოდა.

ჩემთვის ეს აუტანელი იყო. ოჰ, როგორ ვნახობდი იმ
 უბედურ გაუფრთხილებლობას; მაგრამ ახლა წამსდარი საქმის
 გამობრუნება შეუძლებელი იყო. მალე იმ მსახურმაც თავი
 დამანება და ამან ტანჯვა შემიმსუბუქა.

შემდეგ ჩვენ ზოლოჯიურ ბაღში ცხოველებს გაუხნდა
 რაღაც ჭირი. დამეძარტა მეც. როდესაც გამოვჯობინდი, გა-
 ვიკე, რომ ჩემი მესობელი მხეცები დასოცილიყვნენ. მე კი
 ბალანი მცვიოდა. გავსდი, დავუშნოვდი. ერთგვარმა მუწუკებმა
 დამიჭიჭენა ზურგის ტეავი. ლამაზი ქმნილება, რასაც მე ჩემ
 სამშობლოში წარმოვადგენდი, გადავიქეცი საცოდავ, მასინჯ
 არსებად, რომლის შესედავ ზისღს თუ გამოიწვევდა!

ერთხელ მოვიდნენ ჩემთან ჩვენი ბაღის დირექტორი და
 საქონლის ექიმი; დამათვალერეს, რაღაც ილაპარაკეს თავის-
 თვის; ბოლოს დირექტორმა სთქვა:

— უნდა გავეიდოთო!

— უთუოდ!—მიუგო ბეითალმა.—ეს ემჯობინება; მალე ზამ-
 თარიც მოვა. რად გვინდა მეტი ბარგი?

შემდეგ მოვიდა აი ამ სამხეცეს ჰატრონი და იუიდა ჩემი
 თავი დირექტორისაგან. ის იყო და ის. იმ დღიდან არ და-
 მინახავს მისი სხივი; არ ვიცი, რა არის სუფთა ჭაერი. თუმ-
 ცა იმ ჭირისაგან მალე მოვრჩი, ბალანიც ამოძივიდა, მაგრამ

ვგრძნობ, რომ ეს ქალაქიდან ქალაქში სეტიალი ცუდად მოქმედებს ჩემზე: დღითი დღე ვმანინჯდები, ვგლანსავდები და ცხადია ძალე მოკვდები. ჟირაფი რომ არ ვიყო, ძაღლობას ვისურვებდი! ძაღლს უფრო კეთილი თვალები აქვს, ვიდრე იმ უსაქმურ სალსს, რომელიც ჩვენ სანასავად აქ დადის და ჩვენ ტანჯვაში ფულს იხდის.

ოჰ, როგორ შემბულდა ადამიანები მათი სიმკაცრისათვის! ჟირაფი გახუდა. სამსეცეში მუდროება დამუარდა. მხოლოდ ქარი ღმუოდა წინანდებურად და ნამქერს ათამაშებდა.

ად. მთავაშვილი.

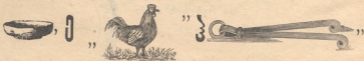
სიტყვათა თამაზი

ვევლებს ქვევით მოუვანელი სახელების ზირველი ასოები აიღეთ და ისე შეაერთეთ, რომ გამოვიდეს ქართველი ზოვეტის სახელი:

შინაური ფრინველები.	ყვევილი.	გარეული ფრინველები.	ნადირნი.	იარაღი.	მღინარე.
ისვი ინდოური ვარია	ია ენძელა იასაძანი შროძანი	ოფოფი ორბი	ვეფესვი ღათვი	ნაძკალი ღანა ორთითი	ლიაზვი რიონი

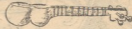
რეზუსი

(წარმოადგენილი ალი გვარკლოდლის მიერ)

ნ

”

პ

ფ

”

მე-19 და მე-20 №№-ში მოთავსებულ აკროსტიქის, სიყვება-მარცვალ ასოებით ვარჯიშობისა და რებუსის ახსნა:

- 1) მერცხალი, 2) კალამი, 3) მდინარე ჩაქვი შავ ზღვაში ჩადის.

მე-21 და მე-22 №№-ში მოთავსებულ შარადის და ჯვარის ახსნა:

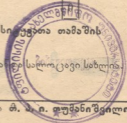
1) შარადა, 2) ჯვარის ორივე მხარეს მარცვლი ამოიღეთ და გადაადგეთ, ზეგითა მარცვლი კი ქვევით გადმოიტანეთ. შემდეგ მხარეს გამოვათ-ათი მარცვლი მიუხედავად იმისა, რომ ორი მოვაკელით.

	0	
	0	
-00	0	00-
	0	
	0	
	0	
	0	
	0	
	0	

მე-23—მე-24 №№-ში მოთავსებულ სიყვებათა თამაშის და რებუსის ახსნა:

- 1) იროდიონ ვედოშვილი, 2) ჯამე მაჰმადიანი და სალოცავი სახლი.

მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისთვის.

უკვე აღიური საკოლიტიმო და სალიბერატურო ბაზითი.

„სახალხო ფურცელი“

სურათებიანი დამატებით წელიწადში 15 მანეთი ღირს.
ნახევარი წლით 8 მანეთი, სამი თვით 5 მანეთი.

წლიური ფასის შემოკლება შეიძლება ნაწილ-ნაწილად.

ხელის მოწერის დროს 7 მან. ჰირველ აპრილისთ-
ვის 4 მანეთი და 1 აგვისტოსთვის 4 მანეთი.

კანტორა ხელის მოწერისათვის ღიაა დღის 9 საათიდან
ნაშუადღევს 3 სათამდე, საღამოს 5 საათიდან 8 სათამდე.

რედაქციის მისამართი: ტფილისი, „სახალხო ფურცელი“
სახალის ქუჩა № 6 Тифлисъ, редакция „Сахалхо Пурцели“
поч. ящ. 190.

„სახალხო ფურცელი“-ში მონაწილეობას იღებენ:

აბაშიძე კიტა, აბაშიძე კოკი, აბაშიძე მემედ, აბესაძე ავ., აგლაძე ი.,
აზიანი ნ., ბაქრაძე ან., ბებიაშვილი რომ., ბერიძე ვუკოლ, გვგუ-
ვანიშვილი იოს., გველეხიანი გრ., გოგოლაშვილი ი., დადიანი სმ.,
დუბროვსკი ნ., თაყაიშვილი კე., კოტეტიშვილი ვახ., ლასხიშვილი
გ., ლაღიძე გრ., მავრა, მეგრელი დეტუ, მიჩაიანიშვილი ზ., რო-
ბაქიძე გრ., შაშავა ავ., რაჭველი ქრ., რცხილაძე გრ., სიტყვა, სხ-
განიძე, უზნაძე დ., ფანცხვა ი., ფაღვა ავ., დღოსტი თ., ვიფ-
შიძე ი., წერეთელი ალ., ჭუმბურიძე გ., ზრ.-დ. ჭავჭავაძე ივ.,
ჯანუღიძე ალ., ჭათარაძის თეოდოსია, ჭავჭავაძე ივ., და სხვა.

დამატებაში. ბარბოვი, ბაჩხა, კრიშაშვილი ი., დადიანი შოთა,
ღიხელი დ., მგალობელიშვილი ს., მღვიმელი შ., მჭედელიშვილი ი.,
რაზიკაშვილი თ., სილოვანი, ფაშალიშვილი ს., ქიანელი დეო, ტი-
ტინაძე კ., ტყეშაძე ა., ჟორჯიკია ჟ., და სხვა.

7/136

გიილაგა ხელის მოწერა 1917 წლისათვის.

დასურათებ უკლი საყმაწვილო ჟურნალი

წელიწადი "ნაკადული" წელიწადი მეცამეტე.

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

შურნალი გამოცემის თვეები ორჯერად

24 წიგნი „ნაკადულისა“ მცირე წლოვანთათვის. **12** წიგნი „ნაკადულისა“ მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის პირველ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამოჩენილ მხატვართა ნახატი.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან.—იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნით კი 6 მან. ნახევარ წლით—3 მან. გაგზავნით—3 მან. 50 კაპ. ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი—3 მან.** გაგზავნით—3 მან. 50 კაპ. მოზრდილთათვის **12 წიგნი—3 მან.** გაგზავნით—3 მან. 50 კაპ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს, თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ. ადრესის გამოსაცვლელად—40 კ. შეიძლება მარკებით გამოიგზავნოს.

ხელის მოწერა გიილაგა

თბილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пер. № 8. შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან, № 2. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა; ქუთაისში — ისიღორე კვიციანიძისთან, შ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან. ფოთში — ლუღმიღე მეგრელიძისთან. ბათუმში — ტროფიმ ინასარიძისთან ფოსტაში, ბ. სამსონ ყაზიშვილთან — ქალაქის გამგეობაში. თელავში — ვანო პაატაშვილთან. ახალციხეში — კონსტანტინე გვარამაძისთან. ბაქოში — მეთოდე კაკაბაძისთან. გორში — ქეთევან ჯავახიშვილთან ბნინო ლომოყურთან. ვითაურაში — ივ. გომელაურთან. ხონში — მ. ი. კვეციანიძისთან. მიხაილავოში — გიორგი ნაკაშიძისთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე
გამომცემელი შ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.